

Raadsinformatiebrief

Onderwerp

Wet inburgering implementatie beleidscoördinatie en trajectregie bij GR Peelgemeenten

Datum

23 april 2024

Toelichting

Op 16 mei 2024 wordt aan u de eerste begrotingswijziging 2024 en de begroting 2025 van de GR Peelgemeenten aan u voorgelegd. Op 20 maart 2024 is deze begrotingswijziging 2024 en begroting 2025 aan u aangeboden. In een begeleidende memo is de overheveling van taken Wet inburgering globaal aan u toegelicht.

In de begrotingswijziging 2024 zit een financiële vertaling opgenomen van de overheveling en uitbreiding van taken op het gebied van beleidscoördinatie en werkgeverschap trajectregisseurs Inburgering. Deze begrotingswijziging was onder voorbehoud van inhoudelijke besluitvorming in het DB van de GR Peelgemeenten en in de colleges van de lokale gemeenten. Inmiddels heeft het college van B&W in Laarbeek op 23 april 2024 hierover een positief besluit genomen.

Deze Raadsinformatiebrief bevat overlappende informatie ten opzichte van de memo bij de aanbieding van de eerste begrotingswijziging 2024. Met deze raadsinformatiebrief geven wij u een compleet beeld van de motivatie en inhoudelijke onderbouwing voor de overheveling en uitbreiding van taken in het kader van deze wet.

Aanleiding

Op 1 januari 2022 is de Wet inburgering 2021 in werking getreden. Vanaf 2019 zijn de vijf Peelgemeenten, in de arbeidsmarktregio Helmond-de Peel, bezig met het implementeren van deze wet. Hierbij is uitgegaan van de volgende ambitie: "Inburgeringsplichtigen leren zo snel mogelijk de taal, worden richting werk geactiveerd en nemen volwaardig deel aan de Nederlandse samenleving."

De regie op de uitvoering van het nieuwe inburgeringsstelsel ligt bij de gemeenten, zodat inburgering kan worden gepositioneerd als onderdeel van het brede sociaal domein. Het nieuwe inburgeringsstelsel heeft als maatschappelijk doel dat alle inburgeringsplichtigen snel en volwaardig meedoen aan de Nederlandse maatschappij, het liefst via betaald werk.

De vijf Peelgemeenten streven een stelsel na dat zo veel mogelijk ruimte geeft aan lokale uitvoering en inkleuring. Regionale samenwerking borgt en versterkt dit en maakt de uitvoering effectief en efficiënt. Dat betekent dat bij de implementatie van de wet zaken regionaal waar nodig zijn georganiseerd en lokaal waar mogelijk. Bij het bepalen van het samenwerkingsniveau is gekeken naar efficiëntie en effectiviteit. Bij de start van de Wet inburgering 2021 is daarom gekozen om zoveel mogelijk lokale verantwoordelijkheid te behouden (gemeenten zijn beleidsmatig zelf verantwoordelijk). De gemeenten hebben echter gemerkt dat samenwerking effectiviteit en slagkracht oplevert, waardoor we op dit punt een versterking aan willen brengen. Samenwerking binnen de regio zorgt voor meer effectiviteit

en bundeling van expertise. De vijf Peelgemeenten willen graag sneller actief reageren op beleidsontwikkelingen en beleidsvorming en de uitvoering van de inburgeringstaken in de vijf gemeenten optimaler laten verlopen. De facilitering van de uitvoering verloopt al via de GR Peelgemeenten. De opgave op het gebied van inburgering verandert continue en dit alles maakt dat de vijf Peelgemeenten ook de beleidscoördinatie en het werkgeverschap van de trajectregisseurs inburgering bij de GR Peelgemeenten willen onderbrengen.

Beleidscoördinatie inburgering

De opgave op het gebied van inburgering verandert continue. Een voorbeeld hiervan is de toenemende taakstelling. Dit betekent dat er flexibiliteit van gemeenten wordt verwacht. De beleidscapaciteit bij de individuele gemeenten is minimaal, waardoor de verschillende beleidstaken verspreid zijn over 5 gemeenten. Op dit moment is het daardoor lastig om het totale speelveld te bewaken. Daarom is de beleidscoördinatie hierin van groot belang.

Iedere beleidsadviseur van een lokale gemeente heeft een ander stukje in beeld. Het totaalbeeld kan onvoldoende worden bewaakt. De huidige 8 uur (extern ingehuurd) beleidscoördinatie is onvoldoende om dit totaalbeeld te bewaken en daarnaast ook de lokale input te verwerken in regionaal beleid. Deze 8 uur richt zich nu vooral op facilitering van de lokale beleidsmedewerkers. Om beleidscoördinatie van meerwaarde te laten zijn voor de uitvoering van de wet is uitbreiding dan ook noodzakelijk. Om actief te reageren op de ontwikkelingen is het noodzakelijk dat de beleidscoördinatie zich richt op:

- Verbinding tussen lokale beleidsadviseurs behouden en versterken;
- Lokale ervaringen en beleidsstandpunten verzamelen en samenvoegen tot één geluid tegenover partners. (sub-)regionale overleggen bijwonen, initiëren en notuleren. Deelname aan regionale werkgroepen waaronder contractbeheer, taalscholen, Senzer, Kredietbank Zorgned (soms samen met een lokale beleidsadviseur), in plaats van volgend actief participierend en voorafgaand aan overleggen standpunt;
- Sparringpartner voor trajectregisseurs Peelgemeenten voor regiobrede vraagstukken / casussen;
- Aanspreekpunt voor regiogemeenten (waaronder Helmond en Geldrop-Mierlo, maar ook andere regio's bijvoorbeeld omtrent samenwerking in de Buitenjan), betreffende de beleidsmatige taken van de wet inburgering;
- Kennisverdieping waarbij ondersteuning geboden kan worden aan zowel beleid als uitvoering;
- Beleidsontwikkelingen volgen en inbrengen: actief reageren i.p.v. passief regio volgen.
- Verder ontwikkelen van de klankbordgroep van inburgeraars, om zo ervaringsdeskundigen te betrekken bij de beleidsvorming.
- Verbinding leggen naar huisvestingsambtenaren i.v.m. regie op het totale proces waar statushouders mee van doen krijgen.

Werkgeverschap trajectregisseurs

We zien dat de invulling van het werkgeverschap voor trajectregie niet optimaal verloopt. Doordat dit werkgeverschap bij één van de vijf gemeenten (Laarbeek) is belegd, zorgt dit voor veel administratieve taken bij die betreffende gemeente. Het beleggen van het werkgeverschap bij GR Peelgemeenten is een stuk eenvoudiger. Aangezien zij het werkgeverschap hebben van meerdere professionals, is het een kwestie van 'inpluggen' op het excellent werkgeverschap. De huidige verrekening van de capaciteit is arbeidsintensief en kent geen doorrekening in uniforme kostprijs (de daadwerkelijk betaalde loonsomkosten worden doorberekend), wat een oneigenlijk beeld geeft van de gemaakte kosten.

Veel uitvoerende 'collega-professionals' zijn al in dienst bij GR Peelgemeenten. GR Peelgemeenten zet zich in als excellent werkgever en faciliteert in talentontwikkeling en opleiding passend bij de doelgroep professionals. Doordat de trajectregisseurs in het zelfde werkveld werkzaam zijn, kunnen zij profiteren van de ontwikkeling die GR Peelgemeenten als werkgever heeft doorgemaakt. Daarnaast zijn de trajectregisseurs werkzaam in ZorgNed, het systeem van GR Peelgemeenten. Doordat zij echter niet in dienst zijn bij GR Peelgemeenten geeft dit ingewikkelde constructies met betrekking tot gegevensdeling. Met de overheveling is het registeren en verspreiden van gegevens geborgd in de Gemeenschappelijke Regeling.

Financiën

De uitbreiding van de beleidscoördinatie (1fte) en het werkgeverschap van de trajectregisseurs (2.89fte) geeft de volgende financiële vertaling. Dit is gebaseerd op de overname van alle uitvoeringskosten op basis van een half jaar (2^e helft 2024), gebaseerd op het prijspeil 2024. De huidige kosten gaan uit van de kosten zoals gemeente Laarbeek die nu in rekening brengt. De nieuwe kosten zijn gebaseerd op de kostprijs systematiek van de GR Peelgemeenten. In de 3^e kolom wordt weergegeven welke financiële middelen bijgeraamd moeten worden ten opzichte van de huidige situatie. Deze financiële vertaling heeft een plek gekregen in de 1^e begrotingswijziging 2024 en is verder vertaald in de begroting 2025 van de GR Peelgemeenten en verder. De gemeenteraden kunnen via de reguliere procedure begrotingswijzigingen een zienswijze indienen op deze financiële vertaling. Ondanks het feit dat er meerkosten zullen zijn, levert deze overheveling en uitbreiding ook op. Door de efficiëntere manier van samenwerken en de beleidscoördinatie op dit onderwerp, kunnen we zaken gericht aanpakken.

	huidige kosten half jaar 2024	kosten nieuw half jaar 2024	verschil half jaar 2024
Asten	24.848	31.648	-6.800
Deurne	47.488	60.455	-12.967
Gemert-Bakel	45.297	57.552	-12.255
Laarbeek	32.961	42.539	-9.578
Someren	28.689	36.528	-7.839
Totaal	179.283	228.721	-49.438

Bijlagen

-

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders,
gemeentesecretaris

J.W.M. van de Ven

burgemeester

Y.C.M.G. de Boer